

Årsrapport for 2009

for

Stiftelsen Alternativ til Vold

www.atv-stiftelsen.no

INNHold

Innledning

STIFTELSEN ALTERNATIV TIL VOLD (ATV)	4
ATV Oslo	4
ATV Asker og Bærum.....	5
ATV Drammen.....	6
ATV Vestfold	7
ATV Telemark.....	8
ATV Arendal	9
ATV Kristiansand	10
ATV Stavanger.....	11
UTVIKLINGSPROSJEKTER I ATV	12
Rus og vold – et prosjekt i samarbeid med Tyrilistiftelsen.....	12
Barn som lever med vold i familien	13
Familievold og omsorg: Foreldreprosjektet.....	14
Fra kriger til bærer av håp.....	14
Foreldreforberedelser mot vold	15
Ungdom, etnisitet og vold	16
FORSKNING	17
UTADRETTET VIRKSOMHET	17
Media.....	17
Undervisning.....	17
2. Nordiske konferanse om vold og behandling.....	18
Komit�earbeid/utvalg.....	18
Behandlingssamarbeid i Norden	18
ATV Åland	18
ATV Roskilde	19
ATV Täby.....	19
ATV Kalmar	19
DAHPNE II. Developing strategies to work with men who use violence in intimate relationships	19
LIKESTILLINGSSITUASJONEN I ATV	19

ATVS ARBEID MED TEMAET SEKUNDÆRTRAUMATISERING	20
REGNSKAP OG REVISJON.....	21

INNLEDNING

Året 2009 har vært preget av stort trykk på fagutvikling, høy aktivitet i behandlingstilbudene og fortsatt stor aktivitet i den utadrettede kunnskapsformidlingen. Året har også vært preget av oppstart i forskningsprosjektet der Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), i samarbeid med Alternativ til Vold (ATV), skal gjennomføre en prospektiv prosess- og utfallsstudie av behandlingen av voldsutøvere som gis ved ATV. Organisasjonen realiserte i 2009 også ønsket om å følge opp jubileumskonferansen fra 2007, ved å arrangere en svært vellykket 2. Nordiske konferanse om vold og behandling, den 7.–8. oktober. Over 400 personer fra hele Norden deltok på konferansen.

ATV ønsker å rette en stor takk til alle offentlige og private instanser som har bidratt til finansieringen av ATV i 2009.

Året 2009 viser en stabilt økende produksjon på områdene behandling, kunnskapsutvikling og undervisning. Totalt i alle de ulike tiltakene mottok 781 klienter behandling. ATV har gjennom året undervist for 10 826 personer fordelt på 342 oppdrag og gjennom dette stått for en omfattende fagformidling og kompetansespredning, både nasjonalt og internasjonalt.

Faglige utviklingsprosjekter er viktige for ATV. Det gir en mulighet til å fordype seg i og forstå mer av et avgrenset område av familievoldsfeltet som vi ønsker å lære mer om. ATV er glad for at prosjektene har kunnet bli knyttet til ulike avdelingskontorer i organisasjonen, slik at de særegne rammene for fagutvikling som følger med et prosjekt, gjøres tilgjengelig for flest mulig av de ansatte. Gjennom året har det blitt arbeidet med 6 prosjekter. Disse prosjektene har handlet om rus og vold, minoritetsungdom og vold, foreldre og vold, barn og vold, og spesifikke etniske minoritetsgrupper og vold. Året 2009 har vært et litt spesielt «prosjektår» for ATV, gjennom at 6 års prosjektsamarbeid med Senter for Krisepsykologi ble avsluttet. I prosjektet er det generert og formidlet omfattende kunnskap om hvor overveldende konsekvenser vold har for barn som lever med vold i egen oppvekstfamilie. Vold er for barn et oppvekstvilkår!

Oslo, 19. februar 2010

Marius Råkil
Direktør i ATV

Oslo, 23. februar 2010

I styret for stiftelsen Alternativ til Vold

Tove Beate Pedersen
Styreleder

Thore Langfeldt
Styremedlem

Sidsel Platou Aarseth
Styremedlem

Kaja Næss Johannessen
Styremedlem

STIFTELSEN ALTERNATIV TIL VOLD (ATV)

ATV startet i november 1987 som det første senter av sitt slag i Norge og Europa. Virksomheten har de siste 10 år utviklet seg fra å være et kompetansesenter for menn med volds- og aggresjonsproblemer i forhold til sine kvinnelige samlivspartnere, til å bli et senter som arbeider med å utvikle en helhetlig kunnskap om voldens innvirkning på en familie der volden finnes. Denne kunnskapen legges igjen til grunn for en løpende utvikling av behandlingstilbudet til alle mennesker involvert i familievold, både utøvere, utsatte og barn som lever med vold i familien.

Alternativ til Vold har tre hovedoppgaver:

- Behandling
- Kunnskapsutvikling/forskning
- Kunnskapsformidling/ utadrettet virksomhet

Forskningen har som hovedmål å øke vår kunnskap om voldsutøveren og de som er utsatte for vold, samt effektforskning som forsøker å kartlegge i hvilken grad og under hvilke vilkår psykologisk behandling virker på denne klientgruppen.

Den utadrettede virksomheten gjelder generelt for alle virksomhetsområdene i ATV og har to målsettinger: Bidra til økning av kompetansenivået i forhold til voldsproblematikk i det øvrige hjelpeapparatet, samt bidra til synliggjøring av vold som problem i samfunnet.

Stiftelsens daglige ledelse består av direktør Marius Råkil og nestleder Per Isdal.
Pr. 31.12.2009 var det 42 ansatte i ATV fordelt på åtte avdelinger og 35,6 årsverk.

ATV Oslo

ATV Oslos virksomhet i 2009 har omfattet behandling, fagutvikling og fagformidling i forhold til vold i nære relasjoner.

På oppdrag fra Oslo kommune gir ATV Oslo et psykologisk behandlingstilbud til kvinner og menn som utøver vold mot partner, og de kvinner og menn som blir utsatte for denne volden. I tillegg gis et tilrettelagt behandlingstilbud til voksne med minoritetsbakgrunn som utøver vold i familien. Oslo kommune finansierer 3 psykologstillinger.

I 2009 har ATV Oslo drevet to fagutviklingsprosjekter og et forprosjekt; «Barn som lever med vold i familien» finansiert av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, «Foreldreprosjektet» finansiert av Gjensidigestiftelsen, og forprosjektet «Ungdom, vold og etnisitet» finansiert av stiftelsen Helse og Rehabilitering. Prosjektene er nærmere presentert i kapittelet «Utviklingsprosjekter i ATV».

For å hjelpe menn og kvinner som utøver vold i familien, har det vært nyttig å utforske voldens betydning for alle parter i familien. Å se utøvere av vold som fedre og mødre med omsorg for barn er avgjørende for å kunne gi hele familien god hjelp. 2009 har derfor vært et år der ATV har arbeidet for å integrere et familieperspektiv i behandlingstilbudet. Dette har

fått betydning for avdelingens møtestruktur, samarbeidet mellom fagutviklingsprosjektene og den kliniske virksomheten, og samarbeidet med barnevernstjenesten. Ikke minst er det et håp at menn og kvinner som søker hjelp ved ATV Oslo, opplever at deres komplekse situasjon forstås bedre når de blir møtt med et familieperspektiv, i motsetning til et individuelt perspektiv.

I Oslo har 33 % av personene som søker behandling, etnisk minoritetsbakgrunn. Personer med minoritetsbakgrunn blir oftere henvist av for eksempel barneverntjenesten og har høyere drop-out enn personer med etnisk norsk bakgrunn. ATV har arbeidet aktivt med denne problemstillingen, både ved å ha et tettere samarbeid med barnevernstjenesten og med å tilby spesielt tilrettelagte behandlingstilbud. Kurset «Stolte fedre» er et eksempel på dette arbeidet.

Det har i 2009 vært stor etterspørsel etter kunnskap om vold i nære relasjoner, og alle medarbeidere har gjennom undervisning og veiledning formidlet den kunnskapen ATV løpende utvikler.

Klientaktivitet

	2009	2008
Klienter i behandling ved årets begynnelse	59	72
Nye klienter gjennom året	152	123
Klientkontakt totalt	211	195

Fordeling kjønn/alder	2009	2008
Voldsutøvende menn	141	133
Voldsutøvende kvinner	21	12
Ungdom	5	–
Barn	4	–
Voldsutsatte kvinner	38	47
Voldsutsatte menn	2	3

	2009
Familiesaker *	36

* Med familiesaker mener vi klientsaker der vi har arbeidet med flere enn én person fra samme familie samtidig.

ATV Asker og Bærum

ATV Asker og Bærum er finansiert av Justis- og politidepartementet. Kontorets oppdrag er å jobbe med voldsutøvere som bruker vold i nære relasjoner. Utøvere som har barn blir prioritert.

ATV Asker og Bærum er lokalisert i Kinoveien 4, Sandvika. Kontoret består av psykolog og daglig leder Tormod Flatby Lindheim og psykolog Hilde Sundvor Brendalsmo. I tillegg er psykolog Cecilie Kolflaath Larsen ansatt som prosjektleder. Hun leder et prosjekt om traumestabilisering av tsjetsjenske flyktninger. Hun arbeider også om lag 20 % med det ordinære tilbudet til voldsutøvere i nære relasjoner, primært med voldsutsatte kvinner

(partnere). Prosjektet, som har fått navnet «Fra kriger til bærer av håp» er nærmere presentert i kapittelet «Utviklingsprosjekter i ATV».

I løpet av 2009 er det blitt startet et gruppetilbud til menn. Alle deltakerne i gruppa er fedre som har utøvet vold mot sin samlivspartner.

I tillegg til den kliniske virksomheten drives det en utstrakt undervisnings- og veiledningsvirksomhet, primært i kommunene Asker og Bærum.

Klientaktivitet

	2009	2008
Klienter i behandling ved årets begynnelse	16	8
Nye klienter gjennom året	26	26
Klientkontakt totalt	42	34

Fordeling kjønn/alder	2009	2008
Voldsutøvende menn	25	32
Voldsutøvende kvinner	2	1
Ungdom	–	–
Barn	–	–
Voldsutsatte kvinner	15	1
Voldsutsatte menn	–	–

	2009
Familiesaker *	2

* Med familiesaker mener vi klientsaker der vi har arbeidet med flere enn én person fra samme familie samtidig.

ATV Drammen

ATV Drammen består av tre årsverk. To av disse er finansiert av Drammen kommune, og ett er finansiert av Lier, Nedre Eiker og Øvre Eiker kommune. ATV Drammens mandat er å bidra til reduksjon av vold i regionen ved å tilby behandling til utøvere, bidra til kompetanseheving blant kommunale instanser, samt drive informasjonsarbeid.

Hovedvekten av klientene er menn, til tross for en økning i henvendelser fra kvinnelige utøvere. En tredjedel av klientmassen i 2009 var ungdommer (13–18 år). Ellers har implementeringen av familieperspektivet preget ATV Drammen dette året. Ved å prioritere utøvere med barn, samt starte et gruppetilbud til menn med nær relasjon til barn settes søkelyset på hva vold gjør med hele familien eller storfamilien. I tillegg gis det et tilbud til partnere av utøvere som går i behandling. Dette tilbudet omhandler sikkerhet for partner og eventuelt barna, og gjør at ATV samarbeider tett med familievernkontoret, krisesenteret, barneverntjenesten og politiet der det er nødvendig for å kunne hjelpe.

Utover det kliniske arbeidet driver ATV Drammen også med utadrettet virksomhet. Formålet er å øke bevisstheten om vold i nære relasjoner, samt øke andre aktørers kompetanse på området slik at de kan jobbe mot dette på en god måte. Arbeidet er fordelt på undervisning, kurs, konsultasjon og veiledning. I 2009 var ATV Drammen en sentral aktør i Drammen

kommunes trinn 2 av prosjektet «Vold i nære relasjoner». I løpet av 2008 og 2009 ble 2200 ansatte i kommunen undervist om temaet. Prosjektet vil fortsette i ett år fremover, og har høstet mye oppmerksomhet fordi det viser tverrfaglig samarbeid som fungerer i praksis.

Klientaktivitet

	2009	2008
Klienter i behandling ved årets begynnelse	12	35
Nye klienter gjennom året	70	42
Klientkontakt totalt	82	77

Fordeling kjønn/alder	2009	2008
Voldsutøvende menn	47	29
Voldsutøvende kvinner	10	4
Ungdom	17*	39**
Barn	2	–
Voldsutsatte kvinner	6	3
Voldsutsatte menn	–	2

	2009
Familiesaker ***	10

* 13–18 år, 4 jenter

** 19–23 år, 8 jenter

*** Med familiesaker mener vi klientsaker der vi har arbeidet med flere enn én person fra samme familie samtidig.

ATV Vestfold

Finansiering

ATV Vestfold finansieres av Staten ved Politidirektoratet. Politimesteren i Vestfold fikk i 2005 midler fra Justis- og politidepartementet til å opprette et ATV-tilbud i Vestfold. Initiativtagere til ATV i Vestfold var familievoldsteamet i Vestfold som lenge hadde fokusert på hvordan familievern, helse, kritesenter, politi og barnevern kunne samarbeide på en slik måte at tilbudet til befolkningen i familievoldssaker skulle kunne bli best mulig. Pr. 31.12.2009 arbeider det tre psykologer ved kontoret i 2,3 årsverk; Elisabeth Nyborg og Cecilie Guldvog i 100 % stillinger, og Per Stjernelund i 30 % stilling.

Oppdrag

ATV Vestfold er primært et tilbud til menn som utøver vold mot partner/familien. I første time skriver mennene under på at de er informert om at ATV tar kontakt med deres partner. Etter de innledende vurderingssamtalene med klientene får klientens partner tilbud om en samtale med klientens terapeut. Dersom partneren selv har behov for terapi, viderehenvises hun/han til Partnertjenesten. Partnertjenesten består av tre terapeuter ved Familievernkontoret i Vestfold og er et samarbeidsprosjekt mellom familievernkontoret og ATV Vestfold (jfr. Vestfoldmodellen). Partnertjenesten og ATV Vestfold har faste møter én gang i måneden.

ATV Vestfold har hovedsakelig gruppeterapitilbud til menn som utøver vold i sin familie. Menn med barn prioriteres. I samtalene med mennene legges det vekt på å trekke inn barneperspektivet og farsrollen.

ATV Vestfold har også et familiebehandlingstilbud til familier som har opplevd vold i sin egen familie. Som oftest er det mødre og barn/ungdom som kommer til familiesamtalene. ATV Vestfold forsøker på denne måten å ha et tilbud til hele familien i familievoldssaker (jfr. målsetting om utvikling av familieperspektivet). Tilbudet til barn og deres familie ble opprettet i 2006.

Klientaktivitet

	2009	2008
Klienter i behandling ved årets begynnelse	30	24
Nye klienter gjennom året	49	49
Klientkontakt totalt	79	73

Fordeling kjønn/alder	2009	2008
Voldsutøvende menn	65	51
Voldsutøvende kvinner	2	8
Ungdom	1	8
Familiesaker (barn + forelder)	8	13
Voldsutsatte kvinner	3	14
I behandling på Partnertjenesten (Familievernkontoret)	8	8
Barn *	21	13

* Barna er registrert under familie, men setter opp antall barn i tabellen for å synliggjøre ATVs kontakt med barna.

ATV Telemark

Drift

ATV Telemark har i 2009 hatt to faste stillinger samt én stilling knyttet til barneprosjektet i ATV. Fra 1. mars og ut året ble barneprosjektet styrket med en ekstra halv stilling, lokalisert til Telemark. I 2009 har Øivind Aschjem, Bård Nilsen, Trine Kjellmo og Wenche T. Sanna vært ansatt ved kontoret i til sammen 3,2 årsverk. Barneprosjektet er nærmere presentert i kapittelet «Utviklingsprosjekter i ATV».

Oppdraget til enheten

ATV Telemark gir et tilbud til voldsutøvende voksne, voldsutsatte voksne, og ungdommer og barn med voldserfaringer. Familier med små barn har blitt prioritert. Den terapeutiske virksomheten foregår både i grupper og individuelt. ATV Telemark har kontinuerlig én gruppe for fedre med sinne- og aggresjonsproblemer bestående av fire–syv personer.

Den utadrettede virksomheten har to målsettinger; øke kompetansenivået i forhold til voldsproblematikk i det øvrige hjelpeapparat, samt informere andre instanser om ATVs virksomhet.

Øivind Aschjem har vært faglig ansvarlig for animasjonsfilmen «Sinna Mann», regissert av Anita Killi. Filmen har vært vist på flere internasjonale filmfestivaler og har vunnet flere priser, bl.a. på filmfestivalen i Chicago, USA. Han er også fagansvarlig for innholdet på nettsidene for

filmen, som skal brukes på barne- og ungdomsskoler i Norge. Filmen er oversatt og solgt til flere land.

Klientaktivitet

	2009	2008
Klienter i behandling ved årets begynnelse	39	46
Nye klienter gjennom året	58	60
Klientkontakt totalt	97	106

Fordeling kjønn/alder	2009	2008
Voldsutøvende menn	55	56
Voldsutøvende kvinner	4	5
Ungdom	4	15
Barn	11	6
Voldsutsatte kvinner	23	24
Voldsutsatte menn	–	–

	2009
Familiesaker*	18

*Med familiesaker mener vi klientsaker der vi har jobbet med flere enn en person fra samme familie samtidig

ATV Arendal

ATV Arendal ble formelt opprettet 1.1.2009, og kontoret var operativt medio april 2009. Kontoret er samfinansiert av Justis- og politidepartementet og Arendal kommune og har to fulltids stillinger.

ATV Arendal forplikter seg, ifølge driftsavtalen med Arendal kommune, til å gi et poliklinisk behandlingstilbud til personer med aggresjons- og voldsproblemer, som retter seg mot samlivspartner. Elleve utøvere har fått individuell behandling i 2009. Kontoret starter opp gruppebehandling i februar 2010. Fire ungdommer har fått individuell behandling. I tillegg har kontoret gitt råd og veiledning til to voldsutsatte kvinner. Av samtlige klienter i 2009, 17 totalt, har to voksne og én ungdom avsluttet behandlingsforløpet.

ATV Arendal har inngått en samarbeidsavtale med Familiekontoret i Aust-Agder, der partnerne til våre klienter gis et individuelt behandlingstilbud. ATV Arendal vektlegger og prioriterer samarbeid. Dette gjøres dels ved:

- å signalisere at ATV kan kontaktes for råd og veiledning i alle saker som vedrører vold i nære relasjoner
- at ATV i løpende behandlingssaker tilstreber dialog med andre involverte instanser
- at ATV koordinerer et tverretattlig team, bestående av politi, barnevern, krisesenter, familiekontor, advokat og NAV, hvis funksjon er å bistå den voldsutsatte med informasjon og tilrettelegge for nødvendige tiltak.

Arendal kommune har over en periode utarbeidet en lokal handlingsplan mot vold i nære relasjoner. ATV Arendal er aktivt med i denne prosessen.

Klientaktivitet

	2009	2008
Klienter i behandling ved årets begynnelse	–	–
Nye klienter gjennom året	17	–
Klientkontakt totalt	17	–

Fordeling kjønn/alder	2009	2008
Voldsutøvende menn	9	–
Voldsutøvende kvinner	2	–
Ungdom	4	–
Barn	–	–
Voldsutsatte kvinner	2 (+ 9*)	–
Voldsutsatte menn	–	–

	2009
Familiesaker **	3

* Partnere som har fått et tilbud på Familiekontoret i Aust-Agder

** Med familiesaker mener vi klientsaker der vi har arbeidet med flere enn én person fra samme familie samtidig.

ATV Kristiansand

ATV Kristiansand er samfinansiert av Kristiansand kommune og staten ved Justis- og politidepartementet. Kontoret består av to årsverk, en psykologspesialist som også er leder, og en psykolog. ATV Kristiansand har i oppdrag å gi et behandlingstilbud til menn og kvinner som utøver vold i nære relasjoner. Noe av finansieringen fra Kristiansand kommune skal gå til arbeid med ungdom i alderen 16–18 år som utøver vold. I avtalen med kommunen har ATV forpliktet seg til å ta imot minst 20 klienter årlig. ATV Kristiansand har også et partnertilbud og et tilbud til barn som har vært vitne til vold.

Kontoret ble etablert høsten 2008, og det ble holdt offisiell åpning den 23. mars hvor representanter fra stat, kommune og aktuelle samarbeidspartnere var invitert. Som et ledd i etableringen, har ATV hatt regelmessige møter med familiekontoret og RVTS Sør, og har informert om sitt tilbud til andre aktuelle samarbeidspartnere i Kristiansand. ATV deltok på Folkehelsekonferansen i Kristiansand våren 2009.

I 2009 har ATV Kristiansand inngått en avtale om veiledning av terapeuter og ansatte ved Friomsorgen i Agder, Loland Behandlingssenter og Vest-Agder Kriesesenter. I løpet av høsten ble det innledet et samarbeid med UDI region Sør og RVTS Sør, som skal fortsette utover våren 2010: Det har blitt innvilget prosjektmidler for å starte to grupper for menn i mottak, planlagt gjennomført våren 2010. I høst har ATV også inngått et nærere samarbeid med Vest-Agder Kriesesenter hvor det tilbys samtaler til barn som er brukere ved kriesesenteret. Høsten 2009 tok kontoret imot en psykologstudent i praksis fra Universitetet i Umeå, Sverige. ATV Kristiansand bidrar også med psykologkompetanse i tverretatlig behandlingsteam (TVERS) sammen med familiekontoret og ABUP.

ATV Kristiansand har hatt regelmessige møter med ATV Arendal og ATV Stavanger.

Klientaktivitet

	2009	2008
Klienter i behandling ved årets begynnelse	1	–
Nye klienter gjennom året	70	1
Klientkontakt totalt	71	1

Fordeling kjønn/alder	2009	2008
Voldsutøvende menn	48	1
Voldsutøvende kvinner	3	–
Ungdom	3	–
Barn	4	–
Voldsutsatte kvinner	13	–
Voldsutsatte menn	–	–

	2009
Familiesaker *	3

* Med familiesaker mener vi klientsaker der vi har arbeidet med flere enn én person fra samme familie samtidig.

ATV Stavanger

ATV Stavanger ble etablert i 2008. Senteret ledes av psykologspesialist Per Isdal og har i tillegg fem ansatte i totalt 4,2 stillinger. Staben består ellers av psykologspesialistene Elisabeth Christie Ørke og Anne Solberg, psykologene Øyvind Solberg og Henning Mohaupt, og klinisk sosionom Elise Bøgh Søreide. ATV Stavanger var i full drift fra 1. september 2008. 2009 var dermed ATV Stavangers første fulle driftsår.

Kommunalt og statlig oppdrag

Fra 1. januar 2008 ledet Isdal et kommunalt forprosjekt med terapitilbud til kvinner og barn som har vært / er utsatt for vold i nære relasjoner. Kommunen la driften av dette prosjektet ut på anbud, og ATV fikk anbudet og driver nå det kommunale tilbudet til kvinner og barn utsatt for vold i nære relasjoner. ATV mottar årlig 2 millioner kroner fra Stavanger kommune. Oppdraget har en varighet fram til 30.6.2012.

Fra 1. august 2008 mottok ATV midler fra Justis- og politidepartementet for drift av et behandlingstilbud til utøvere av vold i nære relasjoner bosatt i Rogaland. Tilskuddet i 2009 er på kr. 2 080.000. I tillegg til dette mottok senteret i 2009 kr. 250 000 fra stiftelsen Helse og Rehabilitering til et forprosjekt som skulle påbegynne utviklingen av et forebyggende behandlingstilbud til unge foreldre som er oppvokst med vold i egen familie og som vil forhindre at dette skal gjenta seg i forhold til deres egne barn. Prosjektet er nærmere presentert i kapittelet «Utviklingsprosjekter i ATV».

Klientaktivitet

	2009	2008
Klienter i behandling ved årets begynnelse	43	–
Nye klienter gjennom året	139	111
Klientkontakt totalt	182	111

Fordeling kjønn/alder	2009	2008
Voldsutøvende menn	53	15
Voldsutøvende kvinner	13	–
Ungdom	–	–
Barn	45	26
Voldsutsatte menn	1	–
Voldsutsatte kvinner	70	70

	2009
Familiesaker *	26

* Med familiesaker mener vi klientsaker der vi har arbeidet med flere enn én person fra samme familie samtidig.

Utviklingsprosjekter i ATV**Rus og vold – et prosjekt i samarbeid med Tyrilistiftelsen (Oslo)**

Prosjektet «Rus og vold» ble startet opp i andre halvdel av 2007 i samarbeid med Tyrilistiftelsen med finansiering fra Sosial- og helsedirektoratet. I dette prosjektet skal ATV og Tyrili utvikle «sammenhengende tjenester for sammensatte problemer med rus og aggresjon». Prosjektet er tenkt å gå over 3 år, der en kartleggings- og evalueringsperiode vil bli fulgt av klinisk arbeid med elever i Tyrili og klienter ved ATV som har problemer med bruk av både vold og rusmidler. Felles fagutvikling i Tyrilistiftelsen og ATV vil også være sentralt i dette arbeidet.

Høsten 2007 ble brukt til å utarbeide og utprøve en kartleggingsundersøkelse som så på omfanget av voldsproblemer hos Tyrili-elever og rusproblemer hos voksne klienter ved ATV. Først ble et skjema utarbeidet og prøvd ut i en pilotundersøkelse. Deretter ble kartleggingsundersøkelsen gjennomført på alle tilgjengelige elever på alle enheter i Tyrilistiftelsen (87 stk.) og alle tilgjengelige klienter i behandling på ATV (64 stk.). Resultatene har blitt presentert for alle elever og tilgjengelige ansatte på alle enheter i Tyrili, og alle ansatte på ATV.

Styringsgruppa i prosjektet består av de to ansatte i prosjektet, Ragna Lundgaard (Tyrili) og Pål Molin (ATV), samt Per Isdal fra ATV og Roar Skolseg fra Tyrilistiftelsen.

I 2009 ble følgende gjennomført:

- Våren 2009 ble det gitt et psykoedukativt gruppetilbud til to grupper innsatte på Stifinneren i Oslo Fengsel, og ett gruppetilbud på Tyrili Kampen.

- I hele 2009 har man i prosjektet fulgt opp til sammen 15 individuellklienter som er henvist til ATV eller Tyrili for rus- og voldsproblemer.
- Høsten 2009 ble to medarbeidere ved Stifinneren Oslo Fengsel veiledet for gjennomføring av samtalegruppe om rus og vold.
- Tyrili Kampen (elever og ledere) har mottatt psykoedukativt kurs på temaet rus og vold.
- Konsultering av ansatte på ATV og Tyrili om temaene rus og vold.
- Utadrettet virksomhet, som undervisning for Øvre Eiker kommune, Oslo Hospital, Rusmiddeletaten i Oslo Kommune, 2. Nordisk konferanse om vold og behandling.
- Fire styringsgruppemøter har vært avholdt i 2009.

I 2010 vil det hovedsakelig bli gjennomført sluttrapportering og skriftlige arbeider /artikler om integrert behandling av vold- og rusproblemer samt en oppsummering av kartleggingsundersøkelsen.

Barn som lever med vold i familien (Oslo og Telemark)

Dette prosjektet, som ble avsluttet 31.12.2009, var et samarbeid mellom ATV og Senter for Krisepsykologi (SfK) i Bergen, og ble finansiert av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD). Prosjektet disponerte til sammen syv 100 % stillinger over en 6-årsperiode. Hovedmålsettingene for prosjektet ble i hovedsak beskrevet i regjeringens handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2004–2007 (tiltakene 6 og 27), og kan oppsummeres slik:

- Bedre kunnskapsgrunnlaget gjennom systematisering av etablert kunnskap og gjennom eget klinisk arbeid med barn
- Formidling av kunnskap i hjelpe- og rettsapparatet
- Etablering av nettverk og samarbeidsallianser/arenaer på lokalt og nasjonalt nivå

Ni familievernkontorer hadde en sentral rolle den første 3-årsperioden av prosjektet. De ble tilbudt en rekke seminarer og veiledning gjennom prosjektperioden. Sentrale erfaringer fra denne prosjektperioden er oppsummert i et eget temanummer i tidsskriftet «Fokus på familien» nr. 4, 2007. I den siste 3-årsperioden hadde prosjektet et nært samarbeid på tilsvarende vis med 6 barnevernkontor. Prosjektet har ved siden av familievernet og barnevernet hatt et bredt nedslagsfelt mot krisesenter, psykisk helsetjeneste for barn, skole, helsestasjoner, rettsinstanser og politi både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Skriftlige arbeider

Prosjektet har til nå gitt ut en rekke faglige skrivelser og arbeider, og flere er under utarbeidelse. Blant annet er 6 bulletener formidlet; om tematikken generelt, om sikkerhet, om gruppearbeid, om mødre og omsorg, om fedre og omsorg, og om skadevirkninger. En veileder for arbeid med voldsutsatte barn i grupper er ferdigstilt, og en manual for individuelt arbeid er under utarbeidelse. En veileder for foreldreveiledning er under utarbeidelse.

Undervisningsmateriale, veiledningserfaringer og kartleggingsmetoder er systematisert og formidlet i prosjektet. En informasjons-DVD er produsert og formidlet, og et kunnskapshefte om barn og vold, tiltenkt foreldre som er berørt av vold. En kartleggingspakke er utarbeidet, og kan fås på forespørsel. Vi har også bidratt i utarbeidelsen av informasjonsmateriale til rettens aktører i barnefordelingsaker. Det vil komme en bok på Universitetsforlaget i 2010 hvor sentrale erfaringer fra prosjektet vil bli utdypet. Sluttrapporten fra prosjektet skal foreligge før påske 2010.

Familievold og omsorg: Foreldreprosjektet (Oslo)

Dette prosjektet, finansiert av Gjensidigestiftelsen, har gjennomført sitt første av 3 år. Prosjektet disponerer til sammen tre 100 % stillinger. Hovedmålsettingen for prosjektet er:

- Utvikle et nytt behandlingstilbud til mødre som utsettes for vold og fedre som utøver vold som handler om å bedre omsorgen for barn, med tanke på at dette kan hjelpe barna til et tryggere liv.
- Gjøre denne kunnskapen om hvordan hjelpe foreldre til bedre omsorg kjent, med et særlig fokus på 1. linjetjenesten, spesielt barnevernet.

Prosjektet har flere delmål, hvor følgende har vært relevante i 2009:

- Kompetanseoppbygging
- Metodeutvikling (hvordan bygge omsorgskompetanse i voldsfamilier)
- Nasjonal kompetansespredning

I 2009 har prosjektet drevet aktiv kompetanseheving og tilegnet seg kunnskap om både behandlingsmetodikk og utredningsmetodikk. I tillegg har vi gjort omfattende litteratursøk på nasjonal og internasjonal forskning innen tema familievold og omsorgskompetanse. Prosjektet har gjennomført rekruttering og gjort et grundig forarbeid til planlagt oppstart av flere mødre- og fedregrupper. Én gruppe ble igangsatt på slutten av året. Som ett ledd i dette har utforskning av rekrutteringsveier vært en sentral aktivitet. Gjennomføring av åpne kveldsseminarer for fedre som utøver vold mot partner er blitt iverksatt som en rekrutteringsmåte, i tillegg til omfattende møtevirksomhet innad på ATV Oslo og med andre relevante samarbeidspartnere. Videre er det blitt igangsatt individuelle behandlinger hvor tilknytningsmetodikk har vært utprøvd i forhold til mannlige utøvere som fedre. I forhold til metodeutvikling er det også blitt utviklet en intervjuguide for arbeid med foreldreskap i det ordinære kliniske arbeidet med kvinner og menn ved ATV Oslo.

Kompetansespredningen i prosjektet vil gå over alle tre år, og er påbegynt i 2009 ved følgende aktiviteter:

- Fagdag for hele stiftelsen Alternativ til Vold
- Undervisning på to regionale konferanser for barnevernet
- Undervisning på ATVs nordiske konferanse om vold og behandling
- Undervisning til kritesentere nasjonalt, samt andre undervisningsoppdrag til relevante samarbeidspartnere.

«Fra kriger til bærer av håp» (Asker og Bærum)

I prosjektet fokuseres det primært på en spesifikk kulturell gruppe, tsjetsjenere i Bærum kommune. Dette fordi det er avdekket at flere i dette miljøet strever med voldsutøvelse som et problem, samt at instanser i Bærum kommune allerede har utviklet en god dialog med personer i miljøet. Å fokusere på en spesifikk kulturgruppe vil også gi mulighet til fordype seg i

og forstå den gitte kulturen. I prosjektet skal det utvikles metoder til bruk på kommunalt nivå, samarbeidsmodeller for ulike instanser i kommunen og undervisningsmaterieell, samt drive forebygging og reduksjon av voldsutøvelse. Det er rimelig å anta at mange av de intervensjonene som utvikles vil kunne ha overføringsverdi til flyktninger fra andre kulturer som lever i andre deler av landet.

Prosjektet har som overordnet mål å utvikle metodikk for god behandling av voldstraumatiserte flyktninger i 1. linjetjenesten basert på integrert kunnskap om vold, etnisitet og traumer. Slik metodikk vil kunne bidra til å hjelpe traumatiserte flyktninger til redusert voldsutøvelse, økt regulering av traumereaksjoner og økt integrering i det norske samfunn. For å nå denne målsettingen har prosjektet et todelt fokus:

- a) Kunnskapsøkning i kommunen om traumer og traumevold. Vi ønsker å bidra til utvikling av metoder på kommunalt plan for traumatiserte flyktningfamilier.
- b) Direkte traumestabiliserende arbeid rettet mot den tsjetsjenske befolkningen i Bærum kommune.

Prosjektet er finansiert med Extra-midler fra stiftelsen Helse og Rehabilitering og midler fra Bærum kommune. Det hadde oppstart 1. mai 2009 og skal gå over to år. Prosjektgruppa består av en 100 % stilling fra ATV Asker og Bærum, samt to eksterne bidrag: en 20 % stilling fra Bærum kommune og en 20 % stilling fra Bufetat. En prosjektveileder er leid inn i 20 % stilling. Tre tsjetsjenere er leid inn som kulturtolker og en kulturkonsulent fra England er engasjert.

I prosjektets slutfase skal det organiseres en konferanse for hjelpeapparatet om erfaringene; det vil da være naturlig med et tett samarbeid med kommunen om profilering av Bærum kommunens arbeid med (tsjetsjenske) flyktningfamilier.

Hittil har vi startet kompetanseheving i kommunen med mye kursing og veiledning. Totalt 9 kursdager og 5 veiledningsdager ble avholdt fra mai til desember 2009. Deltakere var: NAV, politiet, PSBU, flyktningkontoret, flyktningteamet, innføringsklassen, barnevernet, rektorer og områdeteam. Fremover vil det holdes en kurs- og veiledningsrekke i traumepedagogikk for utvalgte skoler og lærere (fra februar til høst 2010), og en veiledningsrekke for flyktningkontoret (vår 2010).

Videre har det blitt gjennomført traumestabiliserende arbeid for tsjetsjenere, mamma- og pappagrupper, halve dager med psykoedukasjon samt en stor fest for alle tsjetsjenere i Bærum. I tillegg til gruppene har 6 klienter fått et individuelt behandlingstilbud. I kjølvannet av prosjektet har våre kulturtolker startet opp en «lørdagsskole». De har 27 barn i alderen 5–16 år som kommer hver lørdag i lokalet som ungdomstjenesten har skaffet.

Foreldreforberedelser mot vold (Stavanger)

Dette prosjektet har vært et forprosjekt til et forebyggende tiltak for kommende foreldre som har vokst opp med vold som barn (intergenerasjonell overføring av vold). Stavanger/Rogaland. Prosjektet ble avsluttet 31.12.2009 og var finansiert av stiftelsen Helse og Rehabilitering.

Målet med prosjektet var å forebygge vold mot barn og i familien gjennom å utarbeide metoder for å jobbe med en høyrisikogruppe for familievold – voksne som har opplevd vold i egen barndom. Prosjektet ønsket å henvende seg til voksne som er på vei til å stifte familie eller som nylig har blitt foreldre, og utvikle og tilby et spesialdesignet psykoedukativt program til denne gruppen. Prosjektet hadde tre delmål: a) kompetanseoppbygging, b) nettverksbygging og rekruttering, og c) klinikkutprøving

Forprosjektet har blitt gjennomført som planlagt. Det har blitt gjort et omfattende arbeid med kompetanseoppbygging gjennom litteraturstudier, erfaringsdeling, intern fagdag, samtaler med samarbeidspartnere og metodeutvikling. Det har blitt drevet en aktivt oppsøkende og utadrettet virksomhet mot de deler av 1. linjetjenesten som kan informere og motivere klienter til å melde seg på et forebyggende kurs. Det er blitt utviklet informasjonsmaterieil til brukere av det forebyggende kurset.

Forprosjektet har lagt grunnen for en videre drift av et forebyggende kurstilbud til «risikoforeldre» i Rogaland. Det har blitt bygget kompetanse på området og et nettverk av samarbeidspartnere for motivering og rekruttering av klienter er blitt opprettet. Ambisjonen om å gjennomføre en første pilotgruppe har ikke blitt realisert. Forprosjektet viste at rekruttering av klienter innenfor et tabuområde som intergenerasjonell overføring av vold er en krevende oppgave.

Videre planer: ATV Stavanger fortsetter arbeidet. Delvis gjennom et nytt Helse og Rehabiliteringsprosjekt i kjølevannet av dette («Bryt voldsarven»), og delvis gjennom at tilbudet om «Foreldreforberedende kurs mot vold» opprettes som et fast tilbud ved ATVs kontor i Stavanger. Målet med det videre arbeidet er å spre den kliniske metoden til andre hjelpeinstanser og fylker.

Ungdom, vold og etnisitet (Oslo)

Dette prosjektet ble avsluttet 31.12.2009 og var finansiert av stiftelsen Helse og Rehabilitering. Opprinnelig ble det søkt om et 3-årig prosjekt. Helse og Rehabilitering omgjorde prosjektet til et ettårig forprosjekt. Prosjektet startet i august 2009 og varte ut året. Målet med prosjektet var å legge til rette for å utvikle et klinisk behandlingstilbud som var godt tilpasset minoritetsungdom.

I prosjektperioden ble det arbeidet med å etablere kontakt med samarbeidspartnere, forberede rekruttering av en medarbeider nummer to, behandling av noen få ungdommer som kunne fungere som «piloter» og gjennomgå relevant litteratur. Det ble etablert kontakt med noen institusjoner som arbeider med minoritetsungdommer, f.eks. Røde Kors, FLEXid og Riverside ungdomshus. Det ble tatt kontakt med Stovner barneverntjeneste, og det har blitt holdt et dagskurs om oppdragervold for Stovner barnevernstjeneste og Stovner helsestasjon.

Til sammen 5 ungdommer fikk behandlingstilbud på ATV gjennom dette forprosjektet. Når det gjelder metode ble tilnærmingen basert på allerede utprøvde behandlingsmetoder på ATV som er tilpasset ungdom, og som samtidig er bedre tilpasset personer med annen kulturell bakgrunn.

De metodiske tilpasningene førte til at ungdommene ønsket å fortsette i behandling. Samtidig ble det bekreftet at behovet for kompetanse og et spesialisert behandlingstilbud til ungdom

med voldsproblemer er stort. Det vil i 2010 bli arbeidet med å videreføre erfaringene fra dette forprosjektet i et nytt prosjekt.

FORSKNING

ATV har siden 2004 inngått i et samarbeid med Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), på oppdrag fra Justis- og politidepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. I perioden 2005– 2008 ble det gjennomført et forskningsprosjekt som undersøkte sammenhengen mellom opplevd vold i barndom/ungdom og senere bruk av vold mot partner på grunnlag av et utvalg voldsutøvende klienter ved ATV. NKVTS er, i samarbeid med ATV, i gang med gjennomføringen av prosjektet «En prospektiv prosess- og utfallsstudie av terapi med menn som søker hjelp for vold». Dette arbeidet er forankret i «Vendepunkt – regjeringens handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2008–2011».

UTADRETTET VIRKSOMHET

Utadrettet virksomhet er ett av ATVs hovedvirksomhetsområder. Gjennom dette arbeidet ønsker ATV å bidra til økt allmenn bevissthet omkring temaet vold i nære relasjoner, og et bedre kunnskapsnivå hos alle profesjonelle som kommer i kontakt med denne problematikken. Samtidig søkes det gjennom presentasjonen av vår forståelse å påvirke allmennhetens holdninger i forhold til vold spesielt og likestilling generelt.

Den utadrettede virksomheten som drives ved ATV deles inn i 5 kategorier: medieoppslag, undervisning og veiledning, komitéarbeid, eksterne samarbeidsprosjekter og internasjonale samarbeidsprosjekter. Nedenfor kommer en oversikt over den utadrettede virksomheten i 2009.

Medier

ATV har lang tradisjon på å være aktive formidlere av sitt fagfelt i media. Gjennom året har vi både vært intervjuobjekter og blitt omtalt i tilknytning til ulike saker i ulike medier. ATV har vært i **50** medieoppslag, noe som dokumenterer en bred medieprofil i året som gikk.

Undervisning

ATV får mange undervisningsoppgaver og lignende oppdrag. Under følger en oversikt over utadrettet virksomhet som gjelder alle ansatte i stiftelsen. Oversikten inkluderer også de kursene vi har arrangert selv.

	Antall	Deltakere	Timer
Kurs	53	3824	363
Konferanser	19	2815	66
Forelesninger	91	3727	224
Studiebesøk	12	93	45
Veiledninger	165	350	897
Kurs vi har arrangert selv	2	17	25
Til sammen	342	10 826	1620

2. Nordiske konferanse om vold og behandling

Den 7.–8. oktober arrangerte ATV den 2. Nordiske konferanse om vold og behandling. Arrangementet tiltrakk seg 450 deltagere fra hele Norden. Statssekretær i Barne- og likestillingsdepartementet, Lotte Grepp Knutsen, og ATVs styreleder Tove Beate Pedersen, åpnet konferansen. Det ble gjennomført 5 plenumsforelesninger og 24 workshops. Samtlige nordiske land var representert blant workshops- og foredragsholderne. Professor **Vincent J. Felitti** og psykolog **Ricardo Carrillo** fra USA var invitert til å holde plenumsforedrag. Felitti er professor i klinisk medisin ved universitetet i San Diego. Han har stått bak den store ACE-studien som viser sammenhengen mellom «adverse childhood experiences» og senere helseproblemer, både fysiske og psykiske. Forskningsresultatene har blitt møtt med stor oppmerksomhet verden over. Carrillo holdt et gripende foredrag der han snakket om hvordan han i arbeidet med etniske minoriteter i California oppnår spennende resultater gjennom å inkorporere kulturspesifikke, maskulinitetssensitive og åndelige sider ved klientenes liv i sin terapeutiske fremgangsmåte.

De øvrige plenumsforedragene stod Magne Raundalen, Solveig Karin Bø Vatnar og Lina Blombergsson (Sverige) for. Deltagernes tilbakemeldinger viste at konferansen ble opplevd som viktig og med et høyt faglig nivå. Hele konferanseprogrammet finnes på ATVs nettsider.

Komitéarbeid/utvalg

ATV Drammen er representert i både Bufetats prosjekt «Barn på krisesentere», og Drammen kommunes prosjekt «En tryggere hverdag».

Øivind Aschjem har sittet i styringsgruppen for Redd Barnas nasjonale kampanje «Vennligst forstyrr» i 2009.

Behandlings samarbeid i Norden

ATV Åland

ATV har siden 2002 bistått myndighetene på Åland (Finland) i arbeidet med å opplære terapeuter og etablere et behandlingstilbud til menn som utøver vold mot sin samlivspartner. Tilbudet kalles ATV Åland (www.atv.aland.fi) og startet opp offisielt i februar 2004. Pål Molin representerer ATV i dette samarbeidet, som veileder og konsulent.

ATV Roskilde

Siden våren 2003 har ATV vært konsulent for Roskilde Amt i Danmark som har gjort forarbeidet til et behandlingstilbud til voldsutøvende menn på Sjælland. Tilbudet ble startet opp i desember 2003, og virker under navnet ATV Roskilde (www.atv-roskilde.dk). Marius Råkil representerer ATV i dette samarbeidet, som veileder og konsulent.

ATV Täby

Den 11. september 2007 startet ATV Täby (www.taby.se/templates/TswSimplePage.aspx?id=10807) opp i Sverige. Täby er en mindre by i Stockholms län nordøst for hovedstaden. Täby kommune har inngått en samarbeidsavtale på samme vilkår som ATV Åland og ATV Roskilde. Virksomheten ved ATV Täby inkluderer behandlingstilbud til voldsutsatte kvinner og barn, i tillegg til behandlingstilbudet til voksne voldsutøvere, primært menn. Marius Råkil representerer ATV i dette samarbeidet, som veileder og konsulent.

ATV Kalmar

Den 1. september 2008 startet ATV i Södra Kalmar län opp i Sverige. ATV Kalmar har inngått en samarbeidsavtale på samme vilkår som ATV Åland, ATV Roskilde og ATV Täby. Virksomheten ved ATV Kalmar inkluderer et behandlingstilbud til voldsutsatte kvinner og barn, i tillegg til behandlingstilbudet til voksne voldsutøvere, primært menn. Virksomheten er et samarbeid mellom Kalmar, Nybro, Torsås, Emmaboda, Mönsterås, Borgholm och Mörbylånga Kommun. ATV i Kalmar (www.atv-kalmar.se) er en integrert del av norske ATV. Marius Råkil representerer ATV i dette samarbeidet, som veileder og konsulent.

For alle fire virksomhetene er det inngått kontrakt med lokale myndigheter som sikrer vilkårene for bruk av ATV sitt navn og logo, samt faglig samarbeid og økonomiske forhold.

DAHPNE II. Developing strategies to work with men who use violence in intimate relationships

I 2006 ble ATV invitert til å delta i et multinasjonalt EU-prosjekt som skulle gjennomføres i 2007–2008, med deltakere fra Spania, Italia, Hellas og Norge. ATV har deltatt i dette Daphne II-prosjektet der behandling av voldsutøveren har stått sentralt. Vår hovedoppgave har vært å stå for utviklingen og gjennomføringen av et opplæringsprogram for fagutdannede som skal tilby behandling til utøvere av vold i sine respektive land. Opplæringsprogrammet ble gjennomført i 2008. Avslutningskonferanse ble avholdt i mars 2009. Sluttrapport (engelsk) og bok (spansk, gresk og italiensk) var ferdigstilt i november 2009. ATVs deltagelse i dette prosjektet ble økonomisk støttet av Justis- og politidepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

LIKESTILLINGSSITUASJONEN I ATV

ATV har på grunnlag av sitt ideologiske fundament et uttalt likestillingsperspektiv, både på sitt faglige arbeid og på interne forhold i organisasjonen. Pr. 31.12.2009 var det 42 ansatte i ATV fordelt på 35,6 årsverk. Personalgruppen består av 15 menn og 27 kvinner. I alt tolv personer er ansatt i deltidsstillinger, hvorav fire er menn og åtte kvinner. Av de deltidsarbeidende i ATV utgjør da kvinnene 66,7 % og mennene 33,3 %. Noen ønsker å arbeide i redusert stilling på

grunn av barn i barnehage- og skolealder. Noen arbeider i deltidsstillinger fordi de også arbeider i andre organisasjoner som ATV har en samarbeidsrelasjon til, f.eks. NKVTS og familievernet.

Den allmenne målsetning for organisasjonen er lik representasjon av kvinner og menn. Det kan dog finnes sider ved våre faglige virksomheter som gir faglig grunnlag for å ønske enten en mannlig eller en kvinnelig medarbeider ved ansettelse. I 2009 har ATV hatt en organisasjonsstruktur med to ledernivåer; en ledergruppe for stiftelsen sentralt, og ledere for avdelingskontorene. I tillegg er det ansatt prosjektledere for ATVs utviklingsprosjekter. Kjønnfordelingen blant prosjektledere var i 2009 jevn, dvs. tre kvinner og tre menn. I gruppen avdelingsledere, var det fem kvinner og tre menn. Ledergruppen for stiftelsen består av direktør Marius Råkil, nestleder Per Isdal og økonomisjef Margrethe Høgeid Fernández.

Arbeidstidsordninger er like for kvinner og menn i ATV. Vi legger vekt på å tilrettelegge spesielt for småbarnsforeldre i forhold til henting/bringning i barnehage. Det er ikke noe som tilsier at siste års lønnsoppgjør i ATV har medført skjevfordelte lønnsvilkår på bakgrunn av kjønn.

ATVs ARBEID MED TEMAET SEKUNDÆRTRAUMATISERING

ATV har gjennom de siste årene prioritert arbeidet med å forebygge sekundærtraumatiseringsprosesser blant personalet. Dette arbeidet har endt ut i et policydokument. Dokumentet gir retningslinjer for arbeidet med å forebygge traumatisering og sekundærtraumatisering hos de ansatte i ATV. Dette er potensielt alvorlige tilstander som kan oppstå som reaksjoner på klienters væremåte, eller som et resultat av å høre på mange historier om alvorlig vold og traumer. Denne problematikken krever virkemidler *i tillegg til* de som settes inn for at medarbeidere ikke skal bli utbrente/utslitte. Dokumentet beskriver også de ansattes ansvar og rettigheter i forhold til problematikken, og ledelsens ansvar i forhold til å ta problematikken på alvor. ATV erkjenner at arbeidet med vold innebærer en risiko for traumatisering og sekundærtraumatisering. Det gjelder alle medarbeiderne, også de med administrativt ansvar. Medarbeidere som jobber med barn og ofre for vold/traumer, er mest utsatt for sekundærtraumatisering. Arbeid med voldsutøvere kan tenkes å gi noe større risiko for traumatisering. Arbeidet kan også trigge egne traumehistorier (retraumatisering).

Kvaliteten på medarbeidernes arbeid avhenger av god oppfølging. Organisasjonen ønsker å være en modell for andre arbeidsplasser når det gjelder personalomsorg i arbeid med vold og traumer. Gjennom arbeid med tematikken økes kunnskapsgrunnlaget hos alle ansatte, samtidig som de ansattes bevissthet og sensitivitet for egne og andres reaksjoner oppøves. Som en del av organisasjonens faglige innsats på dette området, har ATV knyttet til seg psykologer som kan gå inn og gjøre et debriefingsarbeid med ansatte når de har vært utsatt for påkjenninger eller spesielle belastninger. I tillegg prioriteres temaet i organisasjonens faglige fora.

REGNSKAP OG REVISJON

Stilling og resultat

Styret mener at årsregnskapet gir et riktig bilde av Stiftelsen Alternativ til Volds eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2009 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Alternativ til Vold har anvendt de offentlige tilskuddene organisasjonen har mottatt i tråd med vilkårene for tideling. Overskuddet for 2009 som beløper seg til kr. 430 890,- består i all hovedsak av finansinntekter og refunderte foreldre- og sykepenger knyttet til at det av naturlige grunner ikke har vært engasjert vikarer i forbindelse med sykdom.

Stiftelsens overskudd for 2009 legges til egenkapitalen.

Resultatregnskap for 2009
Stiftelsen Alternativ til Vold

	Note	2009	2008
Off. tilskudd		26 668 926	19 853 970
Prosjektinntekter	5	4 194 122	1 788 000
Klientinntekter/undervisning/andre inntekter	5	3 139 198	2 356 891
Interninntekter		1 974 776	0
Sum driftsinntekter		<u>35 977 022</u>	<u>23 998 861</u>
Lønn feriepenger, pensjon, arbeidsgiveravgift	4	(23 268 883)	(16 353 178)
Service klienter, sosiale kostnader, kurs		(1 000 943)	(682 336)
Honorarer	4	(996 215)	(524 829)
Småanskaffelser, IT, data		(1 416 064)	(1 212 244)
Avskrivning på varige driftsm. og immatr. eiendeler	1	0	(45 393)
Annen driftskostnad	4	<u>(9 147 158)</u>	<u>(4 606 195)</u>
Sum driftskostnader		<u>(35 829 264)</u>	<u>(23 424 175)</u>
Driftsresultat		<u>147 758</u>	<u>574 686</u>
Annen renteinntekt		285 231	551 374
Annen finansinntekt		<u>2 184</u>	<u>0</u>
Sum finansinntekter		<u>287 414</u>	<u>551 374</u>
Annen rentekostnad		(631)	0
Annen finanskostnad		<u>(3 651)</u>	<u>0</u>
Sum finanskostnader		<u>(4 282)</u>	<u>0</u>
Netto finans		<u>283 132</u>	<u>551 374</u>
Ordinært resultat før skattekostnad		<u>430 890</u>	<u>1 126 060</u>
Ordinært resultat		<u>430 890</u>	<u>1 126 060</u>
Årsresultat		<u>430 890</u>	<u>1 126 060</u>
Overføringer			
Annen egenkapital		<u>430 890</u>	<u>1 126 060</u>
Sum		<u>430 890</u>	<u>1 126 060</u>

Balanse pr. 31. desember 2009
Stiftelsen Alternativ til Vold

	Note	2009	2008
EIENDELER			
Fordringer			
Kundefordringer		549 822	711 181
Andre fordringer		43 255	584 800
Sum fordringer		<u>593 077</u>	<u>1 295 981</u>
Bankinnskudd, kontanter og lignende	3	<u>13 440 206</u>	<u>15 841 889</u>
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		<u>13 440 206</u>	<u>15 841 889</u>
Sum omløpsmidler		<u>14 033 282</u>	<u>17 137 870</u>
Sum eiendeler		<u>14 033 282</u>	<u>17 137 870</u>

Balanse pr. 31. desember 2009
Stiftelsen Alternativ til Vold

	Note	2009	2008
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Annen innskutt egenkapital		<u>60 000</u>	<u>60 000</u>
Sum innskutt egenkapital		<u>60 000</u>	<u>60 000</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		<u>3 014 470</u>	<u>2 583 580</u>
Sum opptjent egenkapital		<u>3 014 470</u>	<u>2 583 580</u>
Sum egenkapital	2	<u>3 074 470</u>	<u>2 643 580</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		658 098	785 675
Skyldige offentlige avgifter		1 866 499	1 528 860
Annen kortsiktig gjeld	6	<u>8 434 216</u>	<u>12 179 755</u>
Sum kortsiktig gjeld		<u>10 958 812</u>	<u>14 494 290</u>
Sum gjeld		<u>10 958 812</u>	<u>14 494 290</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>14 033 282</u>	<u>17 137 870</u>

Alternativ til Vold, Oslo, 23. februar 2010

Tove Beate Pedersen/s
styreleder

Thore Langfeldt/s
styremedlem

Sissel Platou Aarseth/s
styremedlem

Kaja Næss Johannessen/s
styremedlem

Marius Råkil/s
direktør

Bjørn Fr. Holth

REGISTRERT REVISOR
 Revisor nr. 5626/0833

Til styret i Alternativ til Vold.

REVISJONSBERETNING FOR 2009.

Jeg har revidert årsregnskapet for stiftelsen ATV for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på kr. 430 890,- som totalresultat for stiftelsen og dens avdelinger. Jeg har også revidert opplysningene i årsrapporten om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av overskuddet.

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteppløsninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av årsregnskapet.

Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og daglig leder.

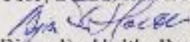
Min oppgave er å uttale meg om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Jeg har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at jeg planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjon i årsregnskapet, vurdering av benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Jeg mener at min revisjon gir et forsvarlig grunnlag for min uttalelse.

Jeg mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge.
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.
- opplysningene i årsrapporten om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er avgitt i samsvar med lov og forskrifter.
- stiftelsen er forvaltet og tildelinger m.m. er ivare tatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 24. februar 2010

 Bjørn Fr. Holth, Registrert revisor